

25.1.1948 – התקפה של גדוד שש על הקסטל – נכשלת

הקרב על הקסטל היה חלק מקרבות הפלמ"ח במלחמת העצמאות.

מהו הקסטל ומדוע הוא חשוב? הקסטל הוא שם של כפר ערבי שישב בראש הר גבוה, במרחק של 10 ק"מ מערבית לירושלים, עובדה אשר נתנה יתרון צבאי לכוח הערבי בזמן מלחמת העצמאות. הערבים הרבו לתקוף מתוך הכפר את שיירות האספקה והנוסעים שעלו לירושלים, וגרמו לכוחותינו אבדות רבות בנפש וברכוש. (דוגמאות מוכרות של תקיפות ערביות מהקסטל - ב-6.12.47 כאשר הותקפה שיירה ונהרג לוחם, ב-2.1.48 הותקפה שיירה של 25 משאיות שירדה מירושלים; שני לוחמים נהרגו אך השיירה חולצה בחסות המשטרה הבריטית).

עקב התקיפות מהכפר הוחלט ביישוב היהודי לנסות ולכבוש את הקסטל. בתגובה למקרי המוות, בליל ה-25.1.48, נעה מחלגה מהגדוד השישי של הפלמ"ח לכיוון הקסטל. המחלקה התגלתה בדרך והותקפה על ידי כוח ערבי גדול. בחילופי האש נפגעו מספר לוחמים, בהם מפקד המחלקה.

תגבורת שיצאה מקריית ענבים לחילוץ הפצועים, שכללה שתי כיתות רגליות ומשוריין, נתקלה באש כבדה ונסוגה לאחר שספגה עשרה הרוגים ופצועים רבים. לבסוף הגיע הצבא הבריטי וירה בלי אבחנה ובכך עצר את הלחימה, לאחר מכן פונו הפצועים בחיפוי הבריטים. גופות החללים נאספו רק למחרת.

בקרב זה נהרגו עשרה לוחמי פלמ"ח. בשלב מאוחר יותר במלחמה נכבש הקסטל על ידי כוחות ההגנה וכוחות הפלמ"ח, במסגרת "מבצע נחשון".

